

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
นำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นราธิวาส*

THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT CARE AND SUPPORT
SYSTEM BY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE EDUCATIONAL
SANDBOX IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
NARATHIWAT

มาศุรา รัตนพงษ์¹ และ จรุณี เก้าเอียน²

Masura Rattanaphong¹ and Jarunee Kao-ian²

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: marusabinsa@gmail.com

วันที่รับบทความ : 14 เมษายน 2568; วันแก้ไขบทความ 17 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ : 19 เมษายน 2568

Received 14 April 2025; Revised 17 April 2025; Accepted 19 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 3 ประการ คือ 1) ศึกษาาระดับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ประมวลข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Citation:

* มาศุรา รัตนพงษ์ และ จรุณี เก้าเอียน. (2568). การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 1128-1146.

Masura Rattanaphong and Jarunee Kao-ian. (2025). The Administration Of The Student Care And Support System By School Administrators Under The Educational Sandbox In The Secondary Educational Service Area Office Narathiwat. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 1128-1146.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า จำนวน 35 ข้อ ซึ่งมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.91 และค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-Test) การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) และการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ทุกด้านที่สำรวจมีระดับการดำเนินงานที่ดี 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นในด้านการส่งเสริมนักเรียนที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การใช้แบบคัดกรองที่หลากหลาย การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการติดตามพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ: การบริหารงาน, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สถานศึกษา, นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

Abstract

This study aimed to achieve three objectives: 1) to examine the level of administration of the student care and support system by school administrators in the pilot schools within the educational innovation area of Narathiwat Province, 2) to compare the administration of the student care and support system by school administrators based on factors such as gender, position, work experience, and school size, and 3) to compile recommendations for improving the administration of the student care and support system by school

administrators in the educational innovation area. This is a survey research study, with a sample group consisting of school administrators and teachers working in schools under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office Narathiwat, totaling 222 individuals. The research instrument used was a 35-item Likert-type questionnaire with a reliability coefficient (Cronbach's Alpha) of 0.91 and an item-objective congruence (IOC) index ranging from 0.67 to 1.00. The data collected were analyzed using statistical methods including percentages, means, standard deviations, t-tests, F-tests, and Scheffe's post-hoc method.

The findings revealed that: 1) the overall level of administration of the student care and support system by school administrators in the pilot schools within the educational innovation area of Narathiwat Province was at a high level, with all areas showing good implementation; 2) the comparison of administration based on factors such as gender, position, work experience, and school size showed no significant differences, except for the area of student promotion, which demonstrated a statistically significant difference at the 0.05 level; and 3) recommendations from the study included knowing students individually, using various screening methods, supporting appropriate learning activities, and continuously monitoring student behavior in collaboration with parents and relevant agencies to ensure the effectiveness and benefits of the student care and support system.

Keywords: administration, student care and support system, schools, pilot educational innovation area

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายด้าน ทั้งในแง่ของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลโดยเฉพาะนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองข้ามได้ เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ โดยเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ รวมถึงคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579)

จากการเปลี่ยนแปลงในสังคมและการพัฒนาทางเทคโนโลยี ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ปัญหาการติดตามนักเรียนที่อาจออกกลางคันจากโรงเรียนเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การอพยพตามถิ่นที่ทำงานของผู้ปกครอง ปัญหาครอบครัว รวมไปถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติดและพฤติกรรมที่น่าสนใจอื่น ๆ เช่น การบูลลี่ และปัญหาเด็กนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น (ADHD) ได้ก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีและสาทร, 2566)

โดยเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีและสาทร ซึ่งมีโรงเรียนหลายแห่งที่ต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าว ปัญหาการขาดการติดตามดูแลนักเรียนที่เหมาะสมจึงส่งผลต่อผลการเรียนและคุณภาพชีวิตของนักเรียนในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นหนึ่งในวิธีการสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550) โดยมีแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน และการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและผลการเรียนของนักเรียนในจังหวัดจันทบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตรวจสอบแนวทางและประสิทธิภาพในการดำเนินงานระบบนี้ โดยคาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะสามารถนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยกระดับคุณภาพชีวิตและผลการเรียนของนักเรียนในจังหวัดจันทบุรีได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

การทบทวนวรรณกรรม

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 38 ข (2) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน โดยมีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 27 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการดำเนินกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ภารกิจ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ (ธนินสา คูประเสริฐ, 2559) โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พัฒนาหลักสูตร จัดหาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายใน และการประเมินผล (อังจิมา คงโอ, 2560) รวมถึงมีบทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ ผู้ประสานงานกับชุมชน ผู้ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากร (บรรจง ลาวะลี, 2560) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ยังถือเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยต้องกำกับกระบวนการอย่างใกล้ชิด สนับสนุนทรัพยากร จัดอุปสรรค และส่งเสริมภาวะผู้นำของครูในกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Murphy & Datnow, 2001 อังโน สาลี ประทุมวงศ์, 2560) พร้อมทั้งมีบทบาทในด้านการบริหารงานทั่วไป การเป็นตัวแทนนิติบุคคล การระดมทรัพยากร และการจัดทำรายงานเสนอหน่วยงานต้นสังกัด (วนิดา ศรีนวล, 2560) บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำทางวิชาการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ

การสร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (เบญจวรรณ ช่อชู และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2563)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่วางแผนงาน บริหารจัดการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ควบคุมดูแลบุคลากรตามระเบียบส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง นิเทศการจัดการเรียนรู้ สื่อสารและประสานงานกับชุมชน ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ

2. กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานชีวิต สภาพแวดล้อม ความสามารถ และปัญหาที่แตกต่างกัน การที่ครูที่ปรึกษามีข้อมูลที่ต้องและเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับนักเรียน จะช่วยให้สามารถวางแผนช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม (พิชามญช์ ม่วงแก้ว, 2559) การเก็บข้อมูลควรครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ สุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และสังคม โดยใช้เครื่องมือ เช่น แบบประเมินพฤติกรรม การสังเกต การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน (กรดา มลิตา, 2564) ทั้งนี้ควรมีระบบสารสนเทศที่สามารถจัดเก็บและเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูที่ปรึกษาใช้ข้อมูลในการวางแผนดูแลนักเรียนรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่งนภา สุขสำแดง, 2563) การคัดกรองนักเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญในการแยกแยะนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางช่วยเหลือที่เหมาะสม (เพลินพิศ สิงห์ดำ, 2560) การคัดกรองควรมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน เช่น แบบประเมินพฤติกรรม หรือแบบสังเกตพฤติกรรมที่เชื่อถือได้ โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้องและความเป็นส่วนตัวของนักเรียน (กรรณสพร ผ่องมาศ, 2561) การมีคณะกรรมการจากหลายฝ่ายช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลในการคัดกรองจะเพิ่มความรอบด้านและความแม่นยำในการจำแนกนักเรียน (สุพรรณณี ม่วงไหม, 2564) การส่งเสริมและพัฒนาเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันและศักยภาพให้นักเรียน โดยจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและบริบทของโรงเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การแนะแนว หรือกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต (ลัดดาวลัย โคตรพิมพ์, 2564) นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจะมีทักษะในการเผชิญปัญหา และสามารถป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงได้ดีขึ้น (พรวิมล กลิ่นศรีสุข, 2564) การติดตามผลและประเมินกิจกรรมส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงแนวทางการดูแลช่วยเหลือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน เป็นกระบวนการที่มุ่งลดโอกาสการเกิดปัญหาเชิงพฤติกรรมหรือ

ปัญหาทางอารมณ์ของนักเรียน โดยการเสริมสร้างทักษะชีวิต การจัดกิจกรรมที่สร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ รวมถึงการเฝ้าระวังพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง แนวทางการป้องกันควรเริ่มจากการให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยง การฝึกการตัดสินใจ การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง และการแก้ไขควรทำโดยการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ควบคู่กับการมีส่วนร่วมของครอบครัว (กรดา มลิลลา, 2564) การส่งต่อนักเรียน เมื่อโรงเรียนไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมหรือเมื่อพบว่านักเรียนมีปัญหารุนแรง เช่น ปัญหาด้านจิตเวช ความรุนแรงในครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด ควรมีระบบส่งต่อที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล ศูนย์ให้คำปรึกษา หรือหน่วยงานสวัสดิการ การส่งต่อควรมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีการประสานข้อมูลอย่างรัดกุม และติดตามผลการส่งต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่และกลับคืนสู่ระบบโรงเรียนได้อย่างมั่นคง

สรุปได้ว่า กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ศักยภาพและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเริ่มจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เข้าใจ พื้นฐานชีวิตและความต้องการที่แตกต่างกัน จากนั้นจึงคัดกรองนักเรียนเพื่อแยกกลุ่มตามระดับ ความเสี่ยง ซึ่งช่วยให้การดูแลตรงจุดมากขึ้น ขั้นตอนต่อมาคือการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มี ทักษะชีวิต มีความเข้มแข็งทางจิตใจ สามารถเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม หากนักเรียนเริ่มมี ปัญหา โรงเรียนควรมีแนวทางป้องกันและแก้ไขที่รอบด้าน ทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ และ สภาพแวดล้อม และในกรณีที่ปัญหาเกินขอบเขตของโรงเรียน การส่งต่อไปยังหน่วยงานที่ เชี่ยวชาญ พร้อมการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแล อย่างเหมาะสมและกลับคืนสู่ระบบการเรียนรู้ได้อย่างมั่นคง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยนี้ประกอบด้วยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ในปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 498 คน จาก 11 โรงเรียน

วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงในชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) จำนวน 221.83 คน ผู้ค้นคว้าอิสระได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้ จำนวน 222 คน จากนั้นสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาด

สถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่คืนกลับเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ, ประสบการณ์ในการทำงาน, ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และใช้ดัชนี IOC ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 นอกจากนี้ยังทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ทำได้โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Drive เพื่อสะดวกในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้:

วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ใช้การทดสอบค่าที (t-Test) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามเพศและตำแหน่ง

ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามตำแหน่ง ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา แตกต่างกัน ด้านการส่งเสริมนักเรียน

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สรุปได้ว่า ควรมีระบบจัดเก็บและส่งต่อข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา รวมถึงการเยี่ยมบ้านและสำรวจสภาพแวดล้อมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน สรุปได้ว่า ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายและทันสมัยในการคัดกรองนักเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สรุปได้ว่า ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม สนับสนุนทุนการศึกษา การพัฒนาในทุกมิติ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตน

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สรุปได้ว่า ควรวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามผลและบันทึกข้อมูลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านการส่งต่อ สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรมีระบบส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังฝ่ายที่เหมาะสม พร้อมทั้งติดตามผลและประเมินการช่วยเหลือ รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้การส่งต่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีหรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีหรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลลัพธ์ที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาอย่างรอบด้านอย่างเหมาะสม ทันต่อสถานการณ์ และเติบโตเป็นคนดี มีความสุข และปลอดภัยในสังคมปัจจุบัน เมื่อพิจารณาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร

สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นราธิวาส จำแนกเป็นรายด้ายปรากฏ ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของพชรกมล บุญฤทธิ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครศรีธรรมราช พบว่า เรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินงานด้านการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับความแตกต่างของ
นักเรียนแต่ละคน โดยมีกระบวนการคัดกรอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม เพื่อลด
ข้อผิดพลาดจากการประเมินด้วยความรู้สึกร่วมตัว ครูที่ปรึกษามีบทบาทในการเยี่ยมบ้านเพื่อ
ทำความเข้าใจนักเรียนรายบุคคล พร้อมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบและ
ทันสมัย ทั้งนี้ ควรพัฒนาวิธีการเก็บข้อมูลให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และ
จำแนกกลุ่มนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้การส่งเสริมและแก้ไขปัญหานักเรียน
เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
ปรมาภรณ์ สนธิ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและราย
ด้านอยู่ในระดับมาก ผลลัพธ์ที่ปรากฏอาจเกิดจากกระบวนการคัดกรองนักเรียนที่มี
ประสิทธิภาพ โดยเป็นการจำแนกนักเรียนตามระดับความต้องการในการดูแล ได้แก่ กลุ่มปกติ
กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ซึ่งดำเนินการทั้งในระดับห้องเรียนและระดับชั้น โรงเรียนมีการใช้
ข้อมูลจากแบบสำรวจหรือการสัมภาษณ์นักเรียน ร่วมกับความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพื่อลด
ผลกระทบทางจิตใจของนักเรียน เช่น ความรู้สึกกดดันหรือการถูกล้อเลียนจากเพื่อน รวมถึงมี
การสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างระมัดระวังเพื่อป้องกันความเข้าใจผิด กระบวนการเหล่านี้ช่วยให้
สามารถวางแผนส่งเสริม พัฒนา และให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมผ่านกิจกรรม
ที่สร้างสรรค์และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างแท้จริง

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิษฐา กลิ่นเอี่ยม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และสุขภาพ โดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบผ่านกิจกรรมโฮมรูม การประสานงานกับผู้ปกครอง และการดูแลนักเรียนรายบุคคลอย่างใกล้ชิด ครูมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและให้คำปรึกษาเพื่อนำไปสู่การวางแผนดูแลนักเรียนในทุกกลุ่มอย่างเหมาะสม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหากิจกรรมที่ดำเนินการ เช่น โฮมรูม โครงการพิเศษ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ช่วยสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย กล้าเปิดใจ และไว้วางใจ ส่งผลต่อพฤติกรรมและการปรับตัวของนักเรียนในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรวิมล สุขะเสวก (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาทครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาให้นักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านนี้มักให้ความสำคัญกับการคัดกรองนักเรียน แบ่งกลุ่มตามความต้องการในการดูแล พร้อมจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต สร้างความมั่นใจ และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษา เฝ้าระวังพฤติกรรม และประสานกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและกล้าเปิดใจรับความ

ช่วยเหลือ การดำเนินการเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม

1.5 ด้านการส่งต่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิปวิชัย พลสุข (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาสพ) พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาสพ) ด้านการส่งต่อ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการค้นคว้าอิสระเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากการที่โรงเรียนดำเนินการบันทึกผลการช่วยเหลือและส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก อย่างไรก็ตาม ยังขาดการสื่อสารที่เพียงพอกับผู้ปกครอง ทำให้ไม่เข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ ปัญหานี้ยังซับซ้อนขึ้นเมื่อผู้ปกครองมีข้อจำกัดด้านเวลาและการย้ายถิ่นฐาน หากปัญหาของนักเรียนมีความซับซ้อนและไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม ควรส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว การแก้ไขปัญหาคควรเป็นความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ควรเป็นภาระของครูที่ปรึกษาหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงลำพัง เพื่อรับการช่วยเหลือที่เหมาะสม การส่งต่อเป็นวิธีที่ถูกต้องตามหลักวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลที่ดีที่สุด ข้อควรตระหนักหากนักเรียนย้ายระดับชั้นหรือเปลี่ยนสถานศึกษา ควรมีการส่งต่อข้อมูลที่จำเป็น เช่น ความสามารถพิเศษ ปัญหาพฤติกรรม หรือโรคประจำตัว เพื่อให้การช่วยเหลือต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ส่งต่อควรเป็นความลับและส่งให้เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

2. เปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส พบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิวา ขุนชำนาญ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามเพศ ผู้บริหารและครูที่มีเพศ

แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากมีแนวปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเท่าเทียมกัน ส่งผลให้ครูเพศชายและเพศหญิงมีแนวคิดต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่แตกต่างกัน นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทำให้ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ การฝึกอบรมพัฒนาการบริหารจัดการช่วยเสริมสร้างความสามารถของบุคลากร ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศ

2.2 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหาร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูมีบทบาทโดยตรงในการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนมากกว่าผู้บริหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิวิชญ์ ธรรมพรพิทวัส (2566) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ผู้ที่มีตำแหน่ง ที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน แต่พิจารณารายด้าน พบว่าด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการส่งต่อ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการค้นคว้าอิสระ เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความรู้และแนวคิดที่สอดคล้องกัน แม้ว่าผู้บริหารจะมีบทบาทกำกับดูแลและกำหนดนโยบาย แต่ครูเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อรักษาความเป็นระบบ ส่วนครูมุ่งเน้นการดำเนินการภายในระดับชั้นเรียน โดยช่วยเหลือนักเรียนและประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามผลและบันทึกการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยสรุป ผู้อำนวยการมีบทบาทในการกำกับดูแลและสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบโดยรวม ในขณะที่ครูเน้นการดำเนินงานในระดับชั้นเรียนโดยตรงเพื่อดูแลนักเรียนให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นทั้งสองฝ่ายต้องทำงานร่วมกัน ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง ภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรหมมล บุญฤทธิ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง นครศรีธรรมราช พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง นครศรีธรรมราชวิเศษราษฎร์ ข้อมูลจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมักจะเป็นการทำงานร่วมกันในรูปแบบของทีม เช่น คณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีประกอบด้วย บุคลากรจากหลายส่วน เช่น ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่มีบทบาทต่าง ๆ ในการดูแลนักเรียน การทำงานในลักษณะนี้ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคลากรที่มีประสบการณ์มากกับผู้ที่ประสบการณ์น้อย เมื่อบุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่าแชร์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานกับบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า จะช่วยให้ผู้ที่เพิ่งเริ่มทำงานหรือยังไม่คุ้นเคยกับกระบวนการต่าง ๆ สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากก็จะได้มุมมองและข้อเสนอแนะใหม่ ๆ จากเพื่อนร่วมงาน ทำให้การทำงานในทีมมีความหลากหลายและมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งช่วยปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานโดยรวมให้ดีขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการทำงานของทั้งทีมมีความใกล้เคียงกันและมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น นอกจากนี้ การทำงานร่วมกันในทีมยังช่วยลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจหรือการดำเนินงานที่อาจเกิดจากมุมมองหรือประสบการณ์ที่จำกัดของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยที่ทีมสามารถช่วยกันตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การดูแลนักเรียนในระบบมีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง ภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรหมมล บุญฤทธิ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาขนาดกลาง นครศรีธรรมราช พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหาร

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชวิเคราะห์ ข้อมูลจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผล เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจาก การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็น สำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ต่างได้รับการสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็นจากหน่วยงานภาครัฐหรือ องค์กรที่เกี่ยวข้อง ระบบพี่เลี้ยงและการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัดช่วยให้ทุกโรงเรียน สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับที่ใกล้เคียงกัน ปัจจุบันโรงเรียนสามารถ เข้าถึงแหล่งข้อมูลและเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ระบบ สารสนเทศ การอบรมออนไลน์ หรือแนวทางปฏิบัติจากเครือข่ายการศึกษา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป

ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยครูมีบทบาทสำคัญในการ ดำเนินงานและดูแลนักเรียนรายบุคคลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ความคิดเห็นต่อระบบการบริหารฯ ไม่ แตกต่างกันตามเพศ ประสบการณ์ และตำแหน่ง ยกเว้นด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่ครูมี คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหาร แสดงให้เห็นถึงบทบาทเชิงปฏิบัติโดยตรงของครูในการดูแล นักเรียน นอกจากนี้ การทำงานเป็นทีมช่วยลดความแตกต่างด้านประสบการณ์ และส่งผลให้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการค้นคว้าอิสระไปใช้ (ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ด้าน)

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุง ระบบการ เก็บข้อมูลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ใช้ฐานข้อมูลออนไลน์หรือแอปพลิเคชัน การศึกษา จัดทำแฟ้มสะสมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงประวัติครอบครัว พฤติกรรมการเรียนและสุขภาพจิต จัดทำแบบสำรวจหรือแบบสอบถามเชิงลึก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรพัฒนาระบบคัดกรองนักเรียนที่มีความเสี่ยง โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เช่น แบบประเมินภาวะสุขภาพจิต หรือ AI วิเคราะห์พฤติกรรมจากข้อมูลเชิงสถิติ และจัดให้มีการอบรมครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับ เทคนิคการสังเกตพฤติกรรมและการซักถาม

1.3 ด้านการส่งต่อ ทุกโรงเรียนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาสังคม โรงพยาบาล หรือหน่วยงานให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อน ให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกที่เหมาะสม จัดทำคู่มือแนวทางการส่งต่อ เพื่อให้ครูและบุคลากรเข้าใจขั้นตอนที่ถูกต้อง และนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่ตรงจุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษา ศึกษาบริบทที่หลากหลายของโรงเรียน เช่น โรงเรียนในเขตเมืองและชนบท เพื่อนำไปสู่การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารระบบ

2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพใช้สัมภาษณ์เชิงลึกกับครู ผู้บริหาร และนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบ

2.3 ควรศึกษาผลกระทบระยะยาว ตรวจสอบผลกระทบของระบบดูแลช่วยเหลือในระยะยาว เช่น ผลการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนหลังจบการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรดา มลิลลา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 8(2), 29.
- กรรณสพร ผ่องมาศ. (2560). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *รายงานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิสา คูประเสริฐ. (2559). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- นิษฐา กลิ่นเอี่ยม. (2561). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจิว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีหรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. ใน *การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บรรจง ลาวะลี. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ ช่อชูและพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2563). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เพชรกลม บุญฤทธิ์. (2565). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*, 7(2), 119.
- พรวิมล กลิ่นศรีสุข. (2564). *ทักษะชีวิตและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชามณูย์ ม่วงแก้ว. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วรุฒิ สุขะเสวก. (2563). การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 1(8), 377.
- สาลี ประทุมวงศ์. (2560). *การนำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส, สำนักงาน. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. นราธิวาส: กลุ่มนโยบายและแผน
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลีปวิชัย พลสุข. (2564). แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา). ใน *การศึกษาอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุพรรณิ ม่วงไหม. (2564). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการดูแลนักเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อังจิมา คงโอ. (2560). *บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาทางเลือก.

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 1*

PARTICIPATORY MANAGEMENT THAT AFFECTING THE
EFFECTIVENESS OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION OF
EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

มัตติกา ศรีเพชร¹, อรรครา ธรรมาธิกุล² และ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์³

Mattika Sriphet¹, Akara Thammathikul² and Werayut Chatakan³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹⁻³Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: Panita.khaww@gmail.com

วันที่รับบทความ : 15 เมษายน 2568; วันแก้ไขบทความ 22 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ : 24 เมษายน 2568

Received 15 April 2025; Revised 22 April 2025; Accepted 24 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา 3. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา 4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา

Citation:

* มัตติกา ศรีเพชร, อรรครา ธรรมาธิกุล และ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2568). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 1147-1169.

Mattika Sriphet, Akara Thammathikul and Werayut Chatakan. (2025). Participatory Management That Affecting The Effectiveness Of Early Childhood Education Of Educational Institutions Under The Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 1147-1169.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ปฐมวัยของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 เลือกลุ่มตัวอย่างด้วย เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น รวมทั้งสิ้น 293 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การถดถอยเชิงพหุคูณ และการ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน รองลงมา คือ การ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน และการไว้วางใจกัน

2. ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ความพึงพอใจของครู รองลงมา คือ ด้าน พัฒนาการของเด็กปฐมวัย และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบบพหุคูณมีค่า .824 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบบพหุคูณมีค่า .678 ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด ร่วมกันพยากรณ์ผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 82.4 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .28164 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน คือ การไว้วางใจกัน (X_4) และ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกัน (X_1) โดยส่งผลกันในทางบวกทุกด้าน

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาควรส่งเสริมการ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ของกันและกัน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นจะทำให้การมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน ผู้บริหารสถานศึกษาควร